

Περιεχόμενα

Πρόλογος	23
Πρόλογος στη δεύτερη έκδοση	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Η ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	27
1.1. Εισαγωγή	27
1.2. Βασικές διακρίσεις της ναυτιλιακής βιομηχανίας	28
1.3. Η ναυτιλιακή επιχείρηση	35
1.4. Η κατηγοριοποίηση των ναυτιλιακών επιχειρήσεων	38
1.5. Συστημική προσέγγιση των οργανώσεων	44
1.6. Πλαίσιο ανάλυσης της οργάνωσης και της διοίκησης των ναυτιλιακών επιχειρήσεων	46
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	52
2.1. Εισαγωγή	52
2.2. Προσανατολισμός της επιχείρησης και περιβάλλον λειτουργίας της ..	53
2.3. Ευρύτερο μακροπεριβάλλον	57
2.3.1. Τεχνολογικές δυνάμεις	58
2.3.2. Οικονομικές δυνάμεις	63
2.3.3. Πολιτικές, νομικές και ρυθμιστικές δυνάμεις	65
2.3.4. Πολιτιστικές και κοινωνικές δυνάμεις	70
2.4. Ναυτιλιακές επιχειρήσεις, ναυλαγορές και διακυμάνσεις	74
2.4.1. Εξελίξεις στις αγορές όταν η ζήτηση για μεταφορά φορτίων υπερβαίνει την προσφορά χωρητικότητας των πλοίων	77
2.4.2. Εξελίξεις στις αγορές όταν η ζήτηση για μεταφορά φορτίων υπολείπεται της προσφοράς χωρητικότητας των πλοίων	85
2.5. Το άμεσο περιβάλλον των ναυτιλιακών επιχειρήσεων	88
2.5.1. Οι πελάτες	88
2.5.2. Οι ανταγωνιστές	94
2.5.3. Οι προμηθευτές	98
2.5.4. Το ανθρώπινο δυναμικό	100
2.6. Περιβάλλον λειτουργίας και αβεβαιότητα	102

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	106
3.1. Εισαγωγή	106
3.2. Ο παγκοσμιοποιημένος χαρακτήρας των αγορών	107
3.2.1. Η αγορά ναυτικής εργασίας	110
3.2.2. Η αγορά κεφαλαίου	111
3.2.3. Το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των πλοίων	112
3.3. Ναυτιλία και παράγωγος ζήτηση	114
3.4. Ο παράγοντας «πρόβλεψη»	119
3.5. Απόσταση μεταξύ παραγωγικής μονάδας και γραφείων	122
3.6. Συνύπαρξη και ανταγωνισμός επιχειρήσεων όλων των μεγεθών	123
3.7. Στρατηγικές που οδηγούν σε άμεσες αποδόσεις	124
3.8. Ευελιξία στην αντιμετώπιση των συνθηκών της αγοράς	127
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	130
4.1. Εισαγωγή	130
4.2. Πλαίσιο ανάλυσης των λειτουργιών και των συστημάτων της ναυτιλιακής επιχείρησης	131
4.3. Λειτουργίες και συστήματα στη ναυτιλιακή επιχείρηση	133
4.4. Οι λειτουργίες της ναυτιλιακής επιχείρησης	136
4.4.1. Επιλογή και απόκτηση πλοίων	137
4.4.2. Αναζήτηση και εξασφάλιση απασχόλησης για τα πλοία (ναύλωση)	140
4.4.3. Λειτουργική διαχείριση των πλοίων	147
4.4.4. Τεχνική διαχείριση των πλοίων	164
4.4.5. Υποστήριξη της λειτουργίας των πλοίων	156
4.4.6. Στελέχωση πλοίων και γραφείων	157
4.4.7. Ασφαλιστική κάλυψη των κινδύνων	158
4.4.8. Διαχείριση πληροφοριών και επικοινωνιών	160
4.4.9. Χρηματοοικονομική διοίκηση	165
4.4.10. Επικοινωνία με τους πελάτες-ναυλωτές και τους λοιπούς κοινωνικούς και επιχειρηματικούς εταίρους	166
4.4.11. Ασφάλεια, ποιότητα και εκπαίδευση	166
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	173
5.1. Εισαγωγή	173
5.2. Η σημασία της οργάνωσης	174
5.2.1. Η οργάνωση ως λειτουργία	176

5.3. Η συστημική φύση των οργανισμών	176
5.3.1. Η ναυτιλιακή επιχείρηση ως σύστημα	179
5.4. Οργανωτική δομή	181
5.5. Δομικές διαστάσεις της οργανωτικής δομής	182
5.5.1. Τυποποίηση	183
5.5.2. Συγκέντρωση-αποκέντρωση εξουσίας	188
5.5.3. Πολυπλοκότητα	191
5.6. Μηχανισμοί συντονισμού της οργανωτικής δομής	200

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ ΔΟΜΗΣ	206
6.1. Εισαγωγή	206
6.2. Ο παράγοντας «μέγεθος»	208
6.3. Επίπεδο τεχνολογίας – Εξειδίκευση στόλου	217
6.4. Ο παράγοντας «περιβάλλον λειτουργίας»	226
6.5. Ο παράγοντας «στρατηγική»	232
6.5.1. Επιλογές στρατηγικών ανάπτυξης των ναυτιλιακών επιχειρήσεων	233
6.5.2. Επιλογές στρατηγικών ανταγωνισμού των ναυτιλιακών επιχειρήσεων	236
6.5.3. Στρατηγική και δομή	240
6.6. Η οργανωσιακή κουλτούρα	243
6.6.1. Χαρακτηριστικά οργανωσιακής κουλτούρας	244
6.6.2. Τύποι οργανωσιακής κουλτούρας	246
6.6.3. Οργανωσιακή κουλτούρα και διαστάσεις της οργάνωσης	248
6.6.4. Αλληλεπίδραση εθνικής και οργανωσιακής κουλτούρας	256

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. ΤΜΗΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	263
7.1. Εισαγωγή	263
7.2. Τμηματοποίηση κατά λειτουργία	264
7.3. Τμηματοποίηση κατά τομέα δραστηριότητας	266
7.4. Μητρική μορφή οργάνωσης	268
7.5. Τμηματοποίηση κατά ομάδες	270
7.6. Γεωγραφική τμηματοποίηση	273
7.7. Αρθρωτή τμηματοποίηση ή δίκτυο	274
7.8. Συνδυασμός μορφών τμηματοποίησης	275
7.9. Τμηματοποίηση στις ελληνόκτητες ναυτιλιακές επιχειρήσεις	277

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	
ΣΤΙΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	280
8.1. Εισαγωγή	280
8.2. Στρατηγική Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού	281
8.2.1. ΣΔΑΔ και ανταγωνιστικό πλεονέκτημα	285
8.3. Η λειτουργία της ΔΑΔ	291
8.4. Η ΔΑΔ στις υποδομές ξηράς της ναυτιλιακής επιχείρησης	295
8.4.1. Κατηγορίες προσωπικού στις υποδομές ξηράς	302
8.4.2. Προσέλκυση και επιλογή προσωπικού ξηράς	310
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΠΛΟΙΩΝ	318
9.1. Εισαγωγή	318
9.2. Το ναυτικό επάγγελμα	319
9.3. Το τμήμα πληρωμάτων της ναυτιλιακής επιχείρησης	328
9.4. Πρακτικές ΔΑΔ πλοίων	329
9.5. Διαχείριση πληρωμάτων και ανταγωνιστικό πλεονέκτημα	338
9.6. Παγκόσμια αγορά ναυτεργατικού δυναμικού, πολυπολιτισμικότητα και ΔΑΔ πλοίων	352
9.7. Διαχείριση πολιτισμικής ποικιλίας	361
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΙΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΕΣ	
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	368
10.1. Εισαγωγή	368
10.2. Ναυτιλιακή βιομηχανία, ποιότητα και ασφάλεια	369
10.3. Διοίκηση ασφάλειας στη ναυτιλιακή βιομηχανία	371
10.4. Ο ISM Code	371
10.5. Προσεγγίσεις στην εφαρμογή του ISM Code	377
10.6. Πλαίσιο ανάπτυξης ΣΔΑ	381
10.7. Διοίκηση ασφάλειας και οργανωτική δομή επιχείρησης	384
10.8. Το πρόγραμμα Tanker Management and Self Assessment	386
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11. ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΥΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΚΑΙ	
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΕΣ	
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	393
11.1. Εισαγωγή	393
11.2. Η εξωτερίκευση ως στρατηγική επιλογή	394
11.2.1. Κίνητρα για την επιλογή και κίνδυνοι της εξωτερίκευσης ..	400
11.3. Δομή διακυβέρνησης και μοντέλα ανάπτυξης δραστηριοτήτων στη ναυτιλία	404
11.4. Εξωτερίκευση δραστηριοτήτων στη ναυτιλία	408

11.5. Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της ανάθεσης σε ανεξάρτητους διαχειριστές	419
11.6. Εξωτερίκευση δραστηριοτήτων και ελληνικές ναυτιλιακές επιχειρήσεις	420
11.7. Οι ανεξάρτητες εταιρείες διαχείρισης πλοίων	427
11.7.1. Οι υπηρεσίες που προσφέρουν οι ανεξάρτητες εταιρείες διαχείρισης πλοίων	431

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12. ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	436
12.1. Εισαγωγή	436
12.2. Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη	437
12.2.1. Ορισμοί της ΕΚΕ	439
12.3. Προσεγγίσεις απέναντι στην ΕΚΕ	447
12.4. ΕΚΕ και ναυτιλιακή βιομηχανία	452
12.4.1. Χαρακτηριστικά ναυτιλιακής βιομηχανίας και ΕΚΕ	458
12.5. Πρακτικές ΕΚΕ στη ναυτιλιακή βιομηχανία	465
12.5.1. Σημαίες και θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας	467
12.5.2. Πρακτικές ΔΑΔ	469
12.5.3. Φροντίδα για την προστασία του περιβάλλοντος	471
12.6. Προσεγγίσεις των ναυτιλιακών επιχειρήσεων όσον αφορά την ΕΚΕ	482
 Βιβλιογραφία	 491
 Ευρετήριο	 507